

मार्मा गाउँपालिका राजपत्र

खण्ड:३ संख्या:१ मिति: २०७६/११/२०

भाग:२

मार्मा गाउँपालिकामा जलस्रोतको सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न वनेको

नियमावली २०७६

मार्मा गाउँपालिका
लटिनाथ दार्चुला
सदूरपश्चिम प्रदेश नेपाल

मार्मा गाउँपालिकामा जलस्रोतको सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न वनेको नियमावली :

प्रस्तावना: नेपालको संविधान, स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानून वमोजिम स्थानीय तहलाई जलस्रोत तथा जलाधार, भूसंरक्षण, मुहान संरक्षण, खानेपानी, सिचाई, साना जलविद्युत, जल उपयोग एवं प्राकृतिक स्रोतको उपयोग एवं व्यवस्थापन सम्बन्धमा मार्मा गाउँपालिका भित्रको भू-सतहमा वा भूमिगत वा अन्य कुनै अवस्थामा रहेको जलस्रोतको समुचित उपयोग संरक्षण, व्यवस्थापन र विकास गर्न एवं जलस्रोत लाभदायक उपयोगहरूको निर्धारण गर्न त्यस्तो उपयोगवाट हुने वातावरणीय तथा अन्य हानिकारक प्रभावको रोकथाम गर्न एवं जलस्रोतलाई प्रदुषण मुक्त राख्ने कानूनी व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले मार्मा गाउँपालिकाको मार्मा गाउँपालिका जलस्रोत ऐन, २०७६ को दफा २४ वमोजिम गाउँकार्यपालिकाले मार्मा गाउँपालिकाको जलस्रोत नियमावली, २०७६ जारी गरेको छ ।

परिच्छेद १
प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

१. यो नियमावलीको नाम मार्मा गाउँपालिकाको जलस्रोत नियमावली २०७६ रहेको छ ।
२. यो नियमावली स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन भएपछी प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा:

- (क) “जलस्रोत” भन्नाले मार्मा गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको भू सतहमा वा भूमिगत वा अन्य जुनसुकै सम्फन्तु पर्दछ ।
- (ख) “लाभदायिक उपयोगी” भन्नाले साधन र स्रोतले भ्याए सम्म उचित रूपले गरिएको जलस्रोतको उपयोग सम्फन्तु पर्दछ ।
- (ग) “अनुमति प्राप्त व्यक्ति” भन्नाले नियमावलीको दफा १५, १७ र २० वमोजिम अनुमति प्राप्त व्यक्ति वा संगठित संस्था सम्फन्तु पर्दछ ।
- (घ) “उपभोक्ता संस्था” भन्नाले दफा ४ वमोजिम गठित जल उपभोक्ता संस्था सम्फन्तुपर्दछ ।
- (ड) “गाउँपालिका जलस्रोत समिति” भन्नाले दफा ३० वमोजिम गाउँपालिका जलस्रोत समिति सम्फन्तु पर्दछ (च) “अनुमतिपत्र” भन्नाले दफा १५, १७ र २० वमोजिम दिईने अनुमतिपत्र सम्फन्तु पर्दछ ।
- (छ) “सर्वेक्षण” भन्नाले सजस्रोत उपयोगका लागि गरिने संभाव्यता अध्यन विस्तृत ईन्जिनियरिङ डिजाइनको कार्य र त्यसका लागि गरिने अन्वेषणको कार्य समेत सम्फन्तुपर्दछ ।
- (ज) “उपभोक्ता भन्नाले” जलस्रोत संग सम्बन्धित सेवा उपयोग गर्ने व्यक्ति सम्फन्तु पर्दछ ।
- (झ) “सेवा शुल्क” भन्नाले नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा गाउँपालिका वा अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिले उपलब्ध गराएको जलस्रोत संग सम्बन्धित सेवा उपयोग गरे वापत उपभोक्ताले बुझाउनुपर्ने शुल्क सम्फन्तु पर्दछ ।
- (ञ) “गाउँपालिका” भन्नाले मार्मा गाउँपालिका सम्फन्तु पर्दछ ।
- (ट) “गाउँ कार्यपालिका” का भन्नाले गाउँपालिकाको कार्यपालिका सम्फन्तु पर्दछ ।

- (ठ) "प्रमुख" भन्नाले गाउँपालिकाको प्रमुख सम्भनु पर्दछ ।
 (ड) "उप प्रमुख" भन्नाले गाउँपालिकाको उप प्रमुख सम्भनु पर्दछ ।
 (ढ) "प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत" भन्नाले गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्भनु पर्दछ ।

परिच्छेद २

उपभोक्ता सम्बन्धी व्यस्था

३. जल उपभोक्ता संस्थाको गठन:

- (१) सामुहिक लाभको लागि संस्थागत रूपमा जलस्रोतको उपयोग गर्न चाहने व्यक्तिहरूले जल उपभोक्ता संस्था गठन गर्न सक्नेछन् ।
 (२) उपनियम(१) बमोजिम गठन गरिएको जल उपभोक्ता संस्थालाई गाउँपालिका जलस्रोत समिति समक्ष दर्ता गराउनु पर्नेछ ।
 (३) उपनियम(२) बमोजिम जल उपभोक्ता संस्था दर्ता गर्न देहाय बमोजिम गर्नुपर्नेछ ।
- (क) पदाधिकारी तथा सदस्य समेत गरी कम्तीमा सात जनाको उपभोक्ता संस्था गठन भएको,
 (ख) संस्थाको विधान एक प्रति,
 (ग) अनुसूची १ बमोजिमको निवेदन,
 (घ) आर्थिक ऐनमा तोकिए बमोजिमको दस्तुर,

४. उपभोक्ता संस्थाको दर्ताको लागि दरखास्त दिनुपर्ने : नियम ४ को (३)

बमोजिम उपभोक्ता संस्था गठन गरी दर्ता
 गराउन नचाहने सम्बन्धित उपभोक्ताहरू मध्ये कम्तीमा सात जना उपभोक्ताहरूले अनुसूची १ बमोजिमको ढाँचामा उपभोक्ता संस्थाको एक प्रति विधान र तोकिएको दस्तुर सहित गाउँ जलस्रोत समिति समक्ष दरखास्त दिनु पर्नेछ ।

५. विद्यमान खुलाउनु पर्ने विवरणहरू: नियम ४ बमोजिम पेश गर्नुपर्ने उपभोक्ता संस्थाको विधानमा संस्था सम्बन्धि देहायका विवरणहरू खुलाउनुपर्नेछ ।

- (क) पूरा नाम र ठेगाना:
 (ख) उद्देश्य तथा कार्यक्षेत्रः
 (ग) सदस्यको लागि योग्यता तथा सदस्यता शुल्कः
 (घ) सदस्यको निष्काशन र राजीनामा:
 (ड) हकदावी नामसारी वा हकवालाको मनोनयनः
 (च) साधारण सभा सम्बन्धी व्यवस्था:
 (छ) सञ्चालक समिति गठन निर्वाचन काम कर्तव्य अधिकार सम्बन्धी:
 (ज) सञ्चालक पदमा वहाल रहन नसक्ने अवस्था:
 (झ) सञ्चालक समितिको वैठक सम्बन्धी कार्यविधि:
 (ञ) कोष तथा लेखापरिक्षणः
 (ट) विधान संशोधनः
 (ठ) विविधः

६. दर्ता र प्रमाण पत्र: (१) नियम ५ वमोजिम पर्न आएको दरखास्त उपर गाउँपालिका जलस्रोत समितिले आवश्यक जाँचवुभ गरी

उपभोक्ता संस्था दर्ता गर्न उपयुक्त देखेमा दर्ता गरी अनुसुची २ वमोजिमको ढाँचामा उपभोक्ता संस्था दर्ताको प्रमाणपत्र दिनुपर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) वमोजिम कुनै उपभोक्ता संस्था दर्ता गर्न उपयुक्त नदेखेमा गाउँपालिका जलस्रोत समितिले सोको स्पष्ट कारण खोली दरखास्तवालालाई दरखास्त परेको मितिले पैतिस दिनभित्र सो कुराको सुचना दिनुपर्नेछ ।

(३) यो नियमावली प्रारम्भ हुनु अगावै प्रचलित कानुन वमोजिम दर्ता भएका उभोक्ता संस्थाहरु यसै नियमावली वमोजिम दर्ता भएको मानिनेछ ।

७. विधान संशोधनः (१) उपभोक्ता संस्थाले आफ्नो विधान संशोधन गर्नुपर्ने भएमा विधानको प्रकृया पूरा गरी तयार गरिएको विधानको संशोधित मस्यौदा गाउँपालिका जलस्रोत समितिमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) वमोजिम विधान संशोधन सम्बन्धमा गाउँपालिका जलस्रोत समितिले आवश्यक जाँचवुभ गरी विधानलाई संशोधन गर्न स्वीकृति दिन सक्नेछन ।

परिच्छेद ३

जलस्रोतको उपायोग सम्बन्धी व्यवस्था

८. गाउँपालिका जलस्रोत समितिको गठनः (१) गाउँपालिका भित्र रहेको जलस्रोतको उपयोगको लागि नियमावली को नियम ४को उपनियम (१) वमोजिम अनुमतिपत्र प्रदान गर्ने प्रयोजनको लागि गाउँपालिकामा देहाय वमोजिम गाउँपालिका जलस्रोत समिति रहनेछ ।

(क) गाउँपालिका प्रमुख अध्यक्ष

(ख) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति संयोजक सदस्य

(ग) गाउँपालिकामा सञ्चालित विद्युत योजनाको प्रतिनिधि सदस्य

(घ) कृषि शाखा प्रमुख सदस्य

(ड) वन शाखा प्रमुख सदस्य

(च) खानेपानी शाखा प्रमुख सदस्य

(छ) सिंचाइ शाखा प्रमुख सदस्य

(ज) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सदस्य सचिव

(झ) गाउँपालिकाको अधिकृत वा तोकेको सहायक स्तरको कर्मचारी सम्पर्क व्यक्ति (फोकल पर्सन)

९. गाउँपालिका जलस्रोत समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधिः (१) गाउँपालिका जलस्रोत समितिको बैठक अध्यक्षले तोकेको समय, मिति र स्थानमा वस्नेछ ।

(२) बैठकको अध्यक्षता गाउँपालिका जलस्रोत समितिको अध्यक्षले गर्नेछ । अध्यक्षको अनुपस्थितिमा गाउँपालिका जलस्रोत समितिको दसस्यहरूले आफू मध्येवाट छानेको व्यक्तिले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ ।

- (३) गाउँपालिका जलस्रोत समितिको कुल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत सदस्य उपस्थित भएमा बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।
- (४) गाउँपालिका जलस्रोत समितिमा कुनै विषयमा छलफल भई मतदान हुँदा उपस्थित सदस्य संख्याको दुइतिहाइ सदस्यहरुको मतलाई गाउँपालिका जलस्रोत समितिको निर्णय मानिनेछ ।
- (५) गाउँपालिका जलस्रोत समितिको निर्णय गाउँपालिका जलस्रोत समितिको निर्णय र सदाविचारधारा प्रमाणित गरिनेछ ।
- (६) गाउँपालिका जलस्रोत समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि गाउँपालिका जलस्रोत समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

१०. गाउँपालिका जलस्रोत समितिको सचिवालय: गाउँपालिका जलस्रोत समितिको सचिवालय प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको कार्यालयमा रहनेछ ।

११. जलस्रोत उपयोगको सर्वेक्षण अनुमतिपत्रको लागि दरखास्त दिने: (१)

जलस्रोत उपयोगको सर्वेक्षण अनुमतिपत्र लिन चाहने व्यक्ति वा संगठित संस्थाले अनुसूची ३ बमोजिम ढाँचामा प्रस्तावित परियोजनासंग सम्बन्धित देहायका विवरणहरु खुलाइ गाउँपालिका जलस्रोत समिति समक्ष तीन प्रति दरखास्त फारम दिनुपर्दछ ।

- (क) परियोजनाको विवरण
  - (ख) परियोजना रहने स्थानको नक्सा(मुख्य मुख्य संरचना समेत देखिने)
  - (ग) पानीको स्रोत र उपयोग हुने पानीको परिमाण,
  - (घ) परियोजनावाट लाभान्वित हुने उपभोक्ताहरुको संख्या र किसिम,
  - (ड) सर्वेक्षण गरिने जलस्रोतको क्षेत्र,
  - (च) परियोजना सम्पन्न गर्न लाग्ने अनुमानित कुल अवधि र लागत(सर्वेक्षण र सञ्चालनको लागि समेत)
  - (छ) मुहान रहेको क्षेत्रको चार किल्ला तथा अन्य आवश्यक कुराहरु ।
- (२) उपनियम (१) बमोजिम सर्वेक्षण अनुमतिपत्रको लागि दरखास्त दिदा अर्थिक ऐनमा उल्लेख भएमा सोही अनुसार र नभएमा अनुसूची रमा उल्लेखित दस्तुरको पच्चीस प्रतिशतको दरले हुन आउने रकम सर्वेक्षण अनुमतिपत्र दस्तुर वापत बफाउनु पर्नेछ ।

१२. दरखास्त उपर जाँचबुझ: (१) नियम १३ बमोजिम दरखास्त परेपछी नियमावली बमोजिम दरखास्तवालाले दरखास्तसाथ पेश गर्नुपर्ने आवश्यक कागजात विवरण वा प्रतिवेदन पेशगरे नगरेको सम्बन्धमा गाउँपालिका जलस्रोत समितिले आवश्यक जाँचबुझ गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम जाँचबुझ गर्दा दरखास्तवालाले दरखास्तसाथ पेश गर्नुपर्ने कुनै कागजात विवरण वा प्रतिवेदन पेश गरेको रहेनछ भने

त्यस्तो कागजात विवरण वा माफिको म्याद तोकी दरखास्त परेको पन्थ्र दिनभित्र सूचना दिनुपर्नेछ ।

(३) उपनियम(२) बमोजिम कुनै कागजात विवरण वा प्रतिवेदन पेश गर्न गाउँपालिका जलस्रोत समितिले म्याद तोकी सूचना दिएकोमा जुन मितिमा त्यस्तो कागजात प्राप्त हुन आउँछ सोही मितिलाई नै नियमावलीको नियम १३ को उपनियम(२)को प्रयोजनको लागि दरखास्त परेको मिति मानिनेछ ।

१३. सर्वेक्षण अनुमतिपत्र दिने: नियम १३ बमोजिम परेको दरखास्त उपर नियम १४ बमोजिम गाउँपालिका जलस्रोत समितिले आवश्यक जाँचवुभु गरेपछी दरखास्तवालाको माग अनुसार वा आवश्यक भए संशोधन समेत गरी अनुसूची ४ बमोजिमको ढाँचामा दरखास्तवालालाई जलस्रोत उपयोगको सर्वेक्षण अनुमतिपत्र दिनुपर्नेछ ।

१४. सर्वेक्षण प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने: नियम १५ बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले सर्वेक्षणको काम सम्पन्न गरेको मितिले तीस दिनभित्र आफूले गरेको सर्वेक्षणको तीन प्रति प्रतिवेदन गाउँपालिका जलस्रोत समिति समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ ।

१५. जलस्रोत उपयोग अनुमति: (१) जलस्रोतको उपयोग गर्न चाहने व्यक्ति वा संगठित संस्थाले अनुसूची ५ बमोजिमको ढाँचामा प्रस्तावित परियोजनासंग सम्बन्धित देहायको विवरणहरु खुलाइ नगर जलस्रोत समिति समक्ष तीन प्रति दरखास्त फाराम दिनुपर्नेछ ।

(क) परियोजनाको विस्तृत विवरण परियोजना स्थलको नक्शाको उपयोग गरिने पानिको स्रोत, परियोजना सम्पन्न गर्न लाग्ने अनुमानित समय र लागत परियोजनाको सहभागिहरुको नाम र तिनिहरुको संलग्नताको किसिम, परियोजनमा अन्तिम स्वामित्व रहने व्यक्ति वा संगठित संस्था तथा त्यस्तो संस्थाको सञ्चालहरुको नाम थर र वतन समेत स्पष्ट रूपमा खुलाउनु पर्दछ ।

(ख) सम्भाव्यताको विश्लेषण परियोजनाको विस्तृत नक्सा सहितको प्राविधिक विवरण तथा आर्थिक विश्लेषण र उपभोक्ताहरुको विवरण ।

(ग) वित्तिय व्यवस्था (परियोजनाको अनुमानित वित्तिय व्यवस्था परियोजनाका लगानीकर्ताहरुको आर्थिक हैसियत, परियोजनामा प्रत्यक्ष रूपले सहभागि हुने वित्तिय संस्थाहरुको प्रतिवद्धता र लगानीकर्ताहरुले दायित्व तथा शेयर पूँजि र क्रिणको प्रतिशत) ।

(घ) घर जग्गाको उपयोग वा प्राप्ती परियोजनाको निर्माण कार्यको लागि स्थायी वा अस्थायी तवरवाट उपयोग वा प्राप्तीको लागि चाहिने सरकारी वा गैर सरकारी जग्गाको कुल क्षेत्रफल र जग्गाधनीहरुको लगत)

(ड) वातावरणीय प्रभाव विश्लेषण(परियोजनाले वातावरणमा पार्ने उल्लेखनीय प्रतिकूल प्रभावलाई न्यूनतम गर्न अपनाउने उपायहरु परियोजनाले सम्बन्धित क्षेत्रमा पार्न सक्ने सामाजिक तथा आर्थिक प्रभावको अतिरिक्त विद्यमान स्थानीय श्रम तथा स्रोत र साधनको उपयोग,परियोजना सम्बन्धित कार्य पुरा भएपछी त्यस क्षेत्रका व्यक्तिहरुले पाउने लाभ,निर्माण तथा सञ्चालन सम्भार सम्बन्धमा स्थानीय जनतालाई दिइने तालिम निर्माण शिविरको लागि आवश्यक पर्ने सुविधाहरु,सुरक्षात्मक व्यवस्थाहरु तथा परियोजनाहरु सञ्चालनवाट सम्बन्धित जग्गाधनिहरुलाई पर्न सक्ने असर विस्थापित जनसंख्याको लगत र तिनीहरुको पुनर्वासको लागि अपनाउने आवश्यक व्यवस्था समेत स्पष्ट रूपमा खुलाउनु पर्छ)।

(च) अन्य आवश्यक कुराहरु ।

१६. दरखास्त उपर जाँचवुङ्क: (१) नियम १७ बमोजिम दरखास्त प्राप्त भएपछी

निर्देशिका बमोजिम दरखास्त साथ पेश गर्नुपर्ने आवश्यक कागजात विवरण वा प्रतिवेदन पेश गरे नगरेको सम्बन्धमा गाउँपालिका जलस्रोत समितिले आवश्यक जाँचवुङ्क गर्नुपर्ने हुन्छ ।

(२) उपनियम(१) बमोजिम जाँचवुङ्क गर्दा दरखास्तवालाले दरखास्त साथ पेश गर्नुपर्ने कुनै कागजात विवरण नपुगेमा गाउँपालिका जलस्रोत समितिले सम्बन्धित दरखास्तवालाई मनासिव माफिकको म्याद तोकी दरखास्त दर्ता भएको तिस दिन भित्र सो कुराको सूचना दिनु पर्नेछ ।

(३) उपनियम(२) बमोजिम कुनै कागजात विवरण वा प्रतिवेदन पेश गर्न गाउँपालिका जलस्रोत समितिले म्याद तोकी सूचना दिएकोमा जुन मितिमा त्यस्तो कागजात प्राप्त हुन आउँछ सोही मितिलाई नै नियमावलीको उपनियम(२) प्रयोजनको लागि दरखास्त परेको मिति मानिनेछ ।

१७. सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गर्नुपर्ने: (१) नियम १७ बमोजिम जलस्रोतको

उपयोग अनुमतिपत्रको लागि दरखास्त परेपछी गाउँपालिका जलस्रोत समितिले नियम १८ बमोजिम आवश्यक जाँचवुङ्क गरी तत्सम्बन्ध विवरणहरु खुलाई सार्वजनिक जानकारीको लागि सूचना प्रकाशित गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपनियम(१) बमोजिम सूचना प्रकाशित भएपछी जलस्रोतको उपयोग संग सम्बन्धित परियोजनाको निर्माण तथा सञ्चालन गर्दा कुनै उल्लेखनीय प्रतिकूल असर पर्ने भएमा तत्सम्बन्ध विवरणहरु खुलाई सूचना प्रकाशित भएको मितिले पैतिस दिनभित्र सम्बन्धित गाउँपालिका जलस्रोत समिति समक्ष जोसुकैले पनि जानकारी दिन सक्नेछ ।

(३) उपनियम(२) बमोजिम प्राप्त हुन आएको प्रतिक्रिया समेतलाई विचार गरी गाउँपालिका जलस्रोत समितिले त्यस्तो उल्लेखनीय प्रतिकूल असर न्यूनतम गर्ने सम्बन्धमा सम्बन्धित दरखास्तवालाले पालना गर्नुपर्ने कुराहरु अनुमतिपत्र दिँदा तोकी दिनेछ ।

१८. अनुमतिपत्र दिने: नियम १७ बमोजिमको दरखास्त उपर नियम १९ बमोजिमको कार्यविधि पूरा गरी गराई गाउँपालिका जलस्रोत समितिले दरखास्तवालाको माग बमोजिम वा आवश्यक भए संशोधन समेत गरी अनुसूची ६ ढाँचामा दरखास्तवालालाई जलस्रोत उपयोग सम्बन्धी अनुमतिपत्र दिनुपर्नेछ ।

१९. सर्वेक्षण अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिलाई परियोजना सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्र प्रदान गरिने: (१) नियम १५ बमोजिम सर्वेक्षणको अनुमति प्राप्त व्यक्तिले आफुले गरेको सर्वेक्षण बमोजिम जलस्रोत उपयोग सम्बन्धी कार्य पनि गर्नचाहेमा सर्वेक्षण कार्य पूरा गर्नुपर्ने म्याद भित्र नियम १७ बमोजिमका विवरणहरु खुलाइ दरखास्त दिएमा यस निर्देशिकाको अन्य व्यवस्थाहरुको अधिनमा रही दरखास्तवालालाई प्राथमिकताका साथ नियम २० बमोजिम जलस्रोत उपयोगको अनुमति पत्र दिन सकिनेछ ।

२०. जलस्रोत माथि अधिकार कायम हुने: यस नियमावली बमोजिम जलस्रोतको उपयोग सम्बन्धी कार्य सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिलाई अनुमतिपत्रमा उल्लेख भए बमोजिम कामको लागि सोहि अनुमतिपत्रमा तोकिएको स्थान र क्षेत्रसम्म जलस्रोतको उपयोग गर्ने अधिकार प्राप्त हुनेछ ।

२१. कार्य शुरू गर्नुपर्ने अवधि: (१) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले अनुमतिपत्रमा उल्लेखित कार्य अनुमतिपत्र प्राप्त गरेको मितिते सर्वेक्षणको हकमा तीन महिना भित्र र जलस्रोतको उपयोग सम्बन्धी कार्य सञ्चालनको हकमा एकवर्ष भित्र भौतिक रूपमा कार्य शुरू गरी सोको जानकारी सम्बन्धित गाउँपालिका जलस्रोत समितिलाई दिनुपर्नेछ । तर म्याद भित्र कार्य शुरू गर्न नसेकेको कारण खोली अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले निवेदन दिएमा गाउँपालिका जलस्रोत समितिले त्यस्तो कारण उचित र यथेष्ट देखेमा म्याद थप गर्न सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम कार्य शुरू भएपछी प्रत्येक ६ महिनामा भएको कामको प्रगती विवरण अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति वा संस्थाले सर्वेक्षण वा निर्माण कार्य सम्पन्न नभए सम्म गाउँपालिका जलस्रोत समिति समक्ष पठाउनुपर्नेछ ।

२२. नयाँ अनुमतिपत्र लिनुपर्ने: (१) नियमावली प्रारम्भ हुनुअगावै देखि जलस्रोतको उपयोग गरिरहेको व्यक्ति वा संगठित संस्थाले पनि नियम १७ मा उल्लेखित विवरणहरु खुलाइ नियमावली प्रारम्भ भएको मितिले एक वर्ष भित्र गाउँपालिका जलस्रोत उपयोगको अनुमतिपत्रको लागि दरखास्त पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम पर्न आएको दरखास्त उपर गाउँपालिका जलस्रोत समितिले आवश्यक जाँचवुभ गरी दरखास्तवालालाई अनुसूची ७ बमोजिमको ढाँचामा अनुमतिपत्र दिनेछ ।

२३. अनुमतिपत्र दस्तुर: यो नियमावली बमोजिमको जलस्रोतको उपयोग सम्बन्धि कार्य सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्रको लागि दरखास्त दिँदा अनुसूची द मा तोकिए बमोजिमको अनुमतिपत्र दरखास्त बभाउनु पर्नेछ ।

२४. अनुमतिपत्र नवीकरण गर्ने: (१) यो नियमावली बमोजिम जलस्रोतको उपयोग सम्बन्धि कार्य सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्रको लागि दरखास्त दिँदा नवीकरण दस्तुर लाग्नेछ ।
(२) प्रत्येक वर्ष अनुमतिपत्र नवीकरण गराउँदा अनुसूची द मा तोकिएको दस्तुरको पचास प्रतिशत नवीकरण दस्तुर लाग्नेछ ।

२५. अनुमतिपत्र विक्रि तथा हस्तान्तरण गर्न स्वीकृति लिनुपर्ने: (१) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले आफ्नो अनुमतिपत्र विक्रि गर्न वा कुनै प्रकारले कसैलाई हस्तान्तरण गर्नु परेमा सम्बन्धित गाउँपालिका जलस्रोत समिति समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ ।
(२) उपनियम (१) बमोजिम प्राप्त भएको निवेदन उपर गाउँपालिका जलस्रोत समितिले आवश्यक जाँचबुझ गरी दरखास्तवालाको नाउँमा रहेको अनुमतिपत्र अन्य व्यक्ति वा संगठित संस्थाको नाउँमा विक्रि गर्न वा अन्य कुनै प्रकारले हस्तान्तरण गर्न स्वीकृति दिन सक्नेछ ।

२६. वातावरणमा उल्लेखनिय प्रतिकूल असर पार्न नहुने: जलस्रोत उपयोग गर्दा भूक्षय हुने वाढी पहिरो वा यस्तै अरु कारण द्वारा वातावरणमा उल्लेखनिय प्रतिकूल असर नपर्ने गरी गर्नुपर्नेछ ।

२७. अनुमति खारेज गर्न सकिने: (१) अनुमति प्राप्त व्यक्तिले यो नियमावली वा नियमावली अन्तर्गत बनेका अन्य कार्यविधि, निर्देशिका विपरित कुनै काम गरेमा तोकिएको अधिकारीले अवधि तोकी त्यस्तो काममा आवश्यक सुधार गर्न आदेश दिन सक्नेछ ।
(२) उपनियम (१) बमोजिम तोकिएको अवधिभित्र अनुमति प्राप्त व्यक्तिले आवश्यक सुधार नगरेमा तोकिएको अधिकारीले त्यस्तो व्यक्तिले पाएको अनुमतिपत्र खारेज गर्न सक्नेछ ।
(३) उपनियम (२) बमोजिम अनुमति खारेज गर्न अधि तोकिएको अधिकारीले सम्बन्धित अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति लाई मनासिव सफाई पेश गर्ने मौका दिनुपर्ने छ ।
(४) कुनै जलस्रोत प्रदुषित भए नभएको वा कुनै जलस्रोतको उपयोगको सम्बन्धमा ऐनको दफा ३९ उपनियम (१) बमोजिम गुणस्तर भए नभएको परिक्षण गर्ने गराउने अधिकार गाउँपालिका जलस्रोत समितिले तोकेको अधिकारीलाई हुनेछ ।
(५) उपनियम (१), (२) र (३) बमोजिम सजाय गर्ने अधिकार गाउँपालिका जलस्रोत समिति वा समितिले तोकेको अधिकारीलाई हुनेछ ।

२८. जलस्रोत उपयोग जाँचवुभ समिति: (१) जलस्रोत उपयोग गर्दा कुनै विवाद

उत्पन्न भएमा त्यस्तो विवाद समाधानको लागि देहायबमोजिमको एक जलस्रोत उपयोग तथा जाँचवुभ समिति रहनेछ ।

(क) प्रतिनिधि वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति अध्यक्ष

(ख) सम्बन्धित वडा अध्यक्ष वा निजले तोकेको सदस्य सदस्य

(ग) प्रतिनिधि योजना शाखा सदस्य

(२) दुई वा दुई भन्दा बढी वडाहरुविच जलस्रोत उपयोग सम्बन्धि विवाद उत्पन्न भएमा उपनियम (१) को (ख) बमोजिम विवाद संग सम्बन्धित प्रत्येक वडा समितिको ११ जना प्रतिनिधि रहनेछन् ।

(३) उपनियम (१) बमोजिमको जलस्रोत उपयोग जाँचवुभ समितिले जलस्रोत उपयोगमा उत्पन्न विवाद समाधान गर्दा छुटौ कार्यविधि तर्जुमा नभएसम्म विवादको निरूपण गर्दा देहायको कार्यविधि अपनाउनेछ ।

(क) जलस्रोत उपयोगबाट लाभान्वितहुने स्थानिय व्यक्तिहरु वाहेक जलस्रोत उपयोगको प्राथमिकता निर्धारण वा जलस्रोत सम्बन्धि कुनै परियोजना संचालनबाट स्थानिय व्यक्तिहरु लाई पर्न जाने मर्काको सम्बन्धमा विवाद उठेमा सम्बन्धित अनुमति प्राप्त व्यक्ति, संगठित संस्था तथा स्थानिय व्यक्तिहरुलाई छुटटा छुटौ वा सामुहिक रूपमा आफ्नो दावी पुष्टयाई हुने तथ्यहरु उल्लेख गरी जानकारी पेश गर्न मनासिव माफिकको म्याद तोकिदिनुपर्ने छ ।

(ख) खण्ड (क) बमोजिम तोकिएको म्यादभित्र लिखित जानकारी प्राप्त भएपछी परियोजना स्थल समेतको स्थलगत अध्ययन गरी मुख्यतयाःदेहायको विषयमा जानकारी लिनुपर्नेछ ।

(अ) परियोजनाको कुल खर्च

(आ) परियोजनाबाट हुने फाईदाको स्तर

(इ) आयोजना संचालन गर्दा सम्बन्धित जलस्रोत उपयोग गरिरहेका व्यक्ति वा समुहलाई पर्न सक्ने असर

(ई) परियोजनाबाट लाभान्वितहुने उपभोक्ताको संख्या

(उ) परियोजना संचालन गर्दा वातावरणमा पर्ने प्रभाव

(ऊ) स्थानीय जनताको आवश्यकता

(ए) परियोजनाबाट लाभान्वित हुने उपभोक्ताहरुको प्रतिक्रिया

(ऐ) अन्य आवश्यक कुराहरु

(ग) खण्ड (ख) मा उल्लेख भएका विषयहरुमा जानकारी प्राप्त गरेपछी सोको आधारमा जलस्रोत लाभदायक उययोग भए नभएको र सो जलस्रोत पाउने नपाउने कुराको निर्धारण गर्नुपर्नेछ ।

(घ) उपनियम (३)को खण्ड (ग) बमोजिम जलस्रोतको उपयोग सम्बन्धी कुराको निर्धारण गर्दा जलस्रोत उपयोग जाँचवुभ समितिले शर्तहरु समेत तोक्न सक्नेछ ।

परिच्छेद ५

सेवा शुल्क सम्बन्धी

२९. वार्षिक शुल्कः अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले जलश्रोत उपयोग गरी अन्य व्यक्तिहरूलाई व्यापारिक प्रयोजनको लागि सेवा उपलब्ध गराए वापत गाउँपालिकालाई बफाउनुपर्ने वार्षिक शुल्क अनुसूची ९ मा तोकिए बमोजिम हुने छ ।

३०. सेवा शुल्क निर्धारण समिति : (१) गाउँपालिकाले गरेको जलश्रोत यपयोग को सेवा शुल्क निर्धारण गर्न, निर्धारित समयभित्र सेवा शुल्क नबुझाउने उपभोक्ता लाई अतिरिक्त शुल्कको दर निर्धारण गर्न देहाय बमोजिमको सेवा शुल्क निर्धारण समिति रहनेछ । समितिले निर्धारण गरेको शुल्क प्रतेक आ.व.मा आर्थिक ऐन मा समावेस भइ पारित भएपछि मात्रै लागु हुनेछ ।

(क) गाउँपालिकाले तोकेको कार्यपालिकाको सदस्य अध्यक्ष

(ख) उपभोक्ता मध्येबाट गाउँपालिकाले तोकेको व्यक्ति सदस्य

(ग) गाउँपालिकाको सम्बन्धित शाखा हेर्ने कर्मचारी सदस्य सचिव

(२) सेवा शुल्क निर्धारण समितिको बैठक कार्यविधि समितिले स्वयम निर्धारण गर्न सक्ने छ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिम सेवा शुल्म निर्धारण समितिले सेवा शुल्क तोकदा हास कट्टी दर, उपयुक्त लाभ, संरचना को प्रकृति, उपभोक्ता मुल्य सुचिको परिवर्तन जस्ता कुराहरुको आधारमा सेवा शुल्क निर्धारण गर्नेछ ।

३१. सेवा शुल्क बुझाउनु पर्ने : जलश्रोत उपयोगबाट उपलब्ध सेवा उपयोग गर्ने उपभोक्ताहरूले सेवा उपयोग गरेवाफत नियम ४४ को उपनियम ३ बमोजिम निर्धारित सेवा शुल्क बुझाउनु निजहरूको दायित्व हुनेछ ।

परिच्छेद ६

घरजग्गा प्राप्ति तथा क्षतिपूर्ति सम्बन्ध व्यवस्था

३२. निवेदन दिनुपर्ने: नियमावलिको नियम १० को उपनियम (१) बमोजिम जलश्रोत उपयोगको लागि कसैको घरजग्गा उपयोग गर्न वा प्राप्त गर्न आवस्यक परेमा अनुमतिप्राप्त व्यक्तिले गाउँपालिका समक्ष अनुसुचि १० बमोजिम को ढाँचामा निवेदन दिनुपर्नेछ ।

३३. परियोजना स्थल वरिपरिको जग्गा प्रयोग गर्न निषेध गर्न सक्ने : (१) ऐनको नियम १० को उपनियम (३) को प्रयोजन को लागि गाउँपालिकाले जलश्रोत को उपयोग सम्बन्धी परियोजना को किसीम, बनोट, क्षमता आदि कुरा लाई ध्यानमा राखि त्यस्तो परियोजना भित्रका घर जग्गा कुनै खास काम को लागि अरुकसैले प्रयोग गर्न नपाउनेगरि निश्चित दुरि तोकि निषेध गर्न सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम निषेध गरिएको सुचना गाउपालिकाले सर्वसाधारणको जानकारिको लागि प्रकाशित गरि सम्बन्धित परियोजना क्षत्रको मुख्य मुख्य ठाउँ, परियोजना कार्यालय, सम्बन्धित वडा वा गाउपालिका लगायत अन्य सम्बन्धित कार्यालयमा समेत टाँस लगाउनु पर्नेछ ।

३४. क्षतिपुर्ति दिइने : (१) नियम ४६ बमोजिम घरजग्गा प्रयोग निषेध गरियको कारणबाट सम्बन्धित व्यक्तिलाई भएको हानि नोक्सानी वाफत दिइने क्षतिपुर्तिको रकम नियम ४८ को उपनियम (२) बमोजिम गठित क्षेत्रिपुर्ति निर्धारण समितिले निर्णय गरे बमोजिम हुनेछ ।

(२) घरजग्गा को प्रयोगमा थप बन्देज लगाउनु पर्ने अवस्था परेमा बाहेक उपनियम १ बमोजिम दिइने क्षतिपुर्तिको रकम सम्बन्धित व्यक्तिलाई एकैपटक मात्र दिइने छ ।

३५. क्षतिपुर्ति निर्धारण समिति : (१) नियमावलिको नियम ४८ को उप नियम (२) बमोजिम क्षतिपुर्ति को रकम निर्धारण गर्न देहाय बमोजिम को क्षतिपुर्ति निर्धारण समिति रहने छ ।

(क) गाउपालिकाले तोकेको कार्यपालिका सदस्य	अध्यक्ष
(ख) जलस्रोत उपयोग परियोजना संग सम्बन्धित कार्यालयको प्रतिनिधी सदस्य	
(ग) गाउपालिकाले तोकेको जलस्रोत विज्ञ	सदस्य
(घ) हानि नोक्सानी भएको सम्पत्तिको धनि वा निजको प्रतिनिधी	सदस्य
(ङ) मालपोत शाखाको प्रतिनिधी	सदस्य
(च) क्षतिभएको वडाको वडाध्यक्ष वा निजले तोकेको प्रतिनिधी	सदस्य
(२) उपनियम (१) बमोजिमको क्षतिपुर्ति निर्धारण समितिले क्षतिपुर्तिको रकम निर्धारण गर्दा प्रत्यक्ष रूपमा वास्तविक हानि नोक्सानिको मुल्यांकन गरि निर्धारण गर्नुपर्नेछ ।	
(३) क्षतिपुर्ति निर्धारण समितिको बैठक सम्बन्धित कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गर्न सक्नेछ ।	

परिच्छेद ७

विविधः

३६. सहयोग पुर्याउनु पर्ने: आप्नो कार्यक्रम सम्पादनको सिलसिलामा गाउँपालिका जलस्रोत समितिले जलस्रोतसंग सम्बन्धित निकायबाट आवश्यकता अनुसारका तथ्याकहरु माग गर्न सक्नेछ र माग भएका तथ्याकहरु उपलब्ध गराउनु सम्बन्धित निकायको कर्तव्य हुनेछ ।

३७. दुर्घटनाको सुचना: (१) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले जलस्रोतको उपयोग सम्बन्धि कुनै काम गर्दा कुनै प्रकारले दुर्घटना वा नोक्सानी भएमा गाउँपालिका जलस्रोत समितिलाई तुरन्त सूचना दिनुपर्नेछ ।

(२) उपनियम(१) बमोजिमको सुचना प्राप्त भएपछी त्यस्तो दुर्घटनाको कारण पत्ता लगाउन गाउँपालिका जलस्रोत समितिले आवश्यक निरिक्षण गर्न गराउन सक्नेछ र प्राविधिक दृष्टिकोणबाट त्यस्तो दुर्घटना नदोहरिन

अउनाउनुपर्ने सुरक्षात्मक व्यवस्था गर्न अनुमति प्राप्त व्यक्तिलाई आदेश पालना गर्नु सम्बन्धित अनुमति प्राप्त व्यक्तिको कर्तव्य हुनेछ ।

३८. गाउँपालिकाले निर्देशन दिन सक्ने: गाउँपालिकाले जलस्रोतको उपयोग सम्बन्धमा गाउँपालिका जलस्रोत समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ । यस्तो निर्देशनको पालनागर्नु गाउँपालिका जलस्रोत समितिको कर्तव्य हुनेछ ।

३९. अनुसूचीमा थपघट वा हेरफेर गर्न सक्ने: गाउँपालिकाको राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी यस नियमावलीको अनुसूचीमा आवश्यक्ता अनुसार हेरफेर वा थपघट गर्न सक्नेछ ।

४०. कार्यविधि वा निर्देशिका बनाउन सक्ने: नियमावलीको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि देहायका क्षेत्रमा कार्यविधि तथा निर्देशिका बनाइ लागु गर्न सक्नेछ ।

(क) खानेपानी, सिचाइ, जल, यातायात, औद्योगिक उपयोग, आमोद प्रमोद सम्बन्ध उपयोग र जलस्रोतको यस्तै अन्य उपयोग ।

(ख) जलस्रोत संरक्षण, वाढी नियन्त्रण, पहिरो रोकथाम

(ग) वातावरण संरक्षण

(घ) जलस्रोत उपयोग गरेवापत गाउँपालिका लाई वुभाउनु पर्ने शुल्क, दस्तुर सम्बन्ध

(ङ) जलस्रोत उपयोगका विभिन्न तरिकाहरु

(च) जलस्रोतको प्रदुषण रोक्ने विषयहरु

(छ) जलस्रोत उपयोग सम्बन्ध सेवाको स्तर निर्धारण

(ज) जलस्रोत उपयोग वाट हुनसक्ने दुर्घटना र त्यसको जाँचवुभ तथा क्षतिपुर्ति

(झ) उपभोक्ता संस्था समिति र उपभोक्ता सम्बन्ध अन्य व्यवस्थाको साथै

उपभोक्ताहरुको हित संरक्षण र सुविधा दिने विषयहरु ।

(ञ) जलस्रोतको विकास तथा उपयोग सम्बन्ध अन्य कुराहरु

४१. खारेजी तथा वचाउ : यो नियमावलीका कुनै नियम उपनियम वा खण्ड प्रचलित संघिय तथा प्रादेशिक कानुन संघ वाभिएको खण्डमा स्वतः खारेजहुनेछन भने नियमावली प्रारम्भ हुनु भन्दा अधिका कानुन वमोजिम गरिएका कामकारवाही यसै नियमावली अनुसार भए गरेको मानिनेछ ।

अनुसूची -१
(नियम ५ संग सम्बन्धित)
निवेदन पत्रको ढाचा

श्री अध्यक्ष ज्यु,
.....जलश्रोत समिति

मर्मा गाउँपालिका , लटिनाथ ।
महोदय,
हामीले .....उपभोक्ता संस्था गठन गरि दर्ता गराउन
चाहेकोले मार्मा गाउँपालिकाको जलश्रोत नियमावली २०७५को नियम ५ वर्मोजिम उपभोक्ता
संस्था दर्ता गराउन देहायको विवरण खुलाइ प्रस्तावित उपभोक्ता संस्थाको एक प्रति विधान र
एक सय रूपौया दस्तुर सहित दरखास्त दियकाछौं ।

विवरण :

१. उपभोक्ता समितिको नाम :

२. कार्यक्षेत्र:

३. उद्देश्य:

(क)

(ख)

(ग)

४. सदस्यहरूको नाम:

ठेगाना:

पेशा:

(क)

(ख)

(ग)

(घ)

(ड)

(च)

(छ)

५. उपयोग गरिने जलस्रोत विवरण:

(क) जलस्रोतको नाम(चार किल्ला सहित) भएको ठाउँ:

(ख) जलस्रोत वाट गरिने प्रयोग:

(ग) उपभोक्ता संस्थाले उपयोग गर्न चाहेको जलस्रोतको परिणाम:

(घ) उक्त जलस्रोतको हाल भै रहेको उपयोग:

६. उपभोक्ता संस्थाले पुर्याउन चाहेको सेवा सम्बन्धी विवरण

(क) सेवाको किसिम:

(ख) सेवा पुर्याउने क्षेत्र:

(ग) सेवाबाट लाभान्वित हुने उपभोक्ताहरूको संख्या:

(घ) भविष्यमा सेवा विस्तार गर्न सकिने सम्भावना:

७. अर्थिक स्रोतको विवरण:

८. कार्यालयको ठेगाना:

निवेदक:

तर्फबाट निवेदन दिनेको

उपभोक्ता संस्थाको

सही:

नाम:

पद:

ठेगाना:

मिति:

अनुसूची_२

(नियम द को उपनियम(१) संग सम्बन्धित)

मार्मा गाउँपालिका जलस्रोत समिति

लटिनाथ दार्चुला

दर्ता मिति:
दर्ता नम्बर

मिति:

उपभोक्ता संस्था दर्ता प्रमाणपत्र

श्री.....
.....
.....

.....(सम्बन्धित उपभोक्ता संस्थाको
नाम).....लाई मार्मा गाउँपालिकाको जलस्रोत नियमावली,
२०७५ को दफा द नं को उपदफा(१)
बमोजिम.....साल.....महिना.....गते मार्मा
गाउँपालिकाको जलस्रोत नियमावली, २०७५ बमोजिम आफ्नो कार्य सञ्चालन गर्ने
गराउने गरी देहाय बमोजिम उपयोगका लिए यस कार्यालयमा दर्ता गरी यो दर्ता
प्रमाणपत्र प्रदान गरिएको छ ।

१. उपयोग गरिने जलस्रोत विवरणः

- (क) जलस्रोतको नाम(चार किल्ला सहित भएको ठाउँः
- (ख) जलस्रोत वाट गरिने प्रयोगः
- (ग) उपभोक्ता संस्थाले उपयोग गर्न चाहेको जलस्रोतको परिणामः

२. उपभोक्ता संस्थाले पुर्याउन चाहेको सेवा सम्बन्धि विवरणः

- (क) सेवाको किसिमः
- (ख) सेवा पुर्याउने क्षेत्रः
- (ग) सेवाबाट लाभान्वित हुने उपभोक्ताहरुको संख्याः
- (घ) भविष्यमा सेवा विस्तार गर्न सकिने सम्भावना:

सहीः

नाम, थरः

पदः

अनुसूची_३

(नियम १३ को उपनियम(१) संग सम्बन्धित)
जलस्रोत उपयोगको सर्वेक्षण अनुमति पत्रको लागि दरखास्त

मिति:.....

श्री अध्यक्ष ज्यू
मार्मा गाउँपालिका जलस्रोत समिति,
लटिनाथ दार्चुला

जलस्रोतको उपयोगको निमित्त सर्वेक्षण गर्नको लागि अनुमतिपत्र पाउन मार्मा गाउँपालिकाको जलस्रोत नियमावली, २०७५को नियम १३ बमोजिम देहायको विवरण खुलाई दरखास्त पेश गरेको छु।

- (१) व्यक्ति वा संगठित संस्थाको नाम र ठेगाना:
- (२) उद्देश्यः
- (३) सर्वेक्षण गर्ने क्षेत्रः
- (४) सर्वेक्षण गर्न लाग्ने अनुमानित खर्च रु.:
- (पुष्ट्याइ विवरण संलग्न गर्नुपर्ने छ)
- (५) सर्वेक्षण गर्ने अवधि:
- (६) अन्य विवरणहरू: (मार्मा गाउँपालिकाको जलस्रोत नियमावली, २०७५को नियम १३ बमोजिम)
- (७) माथि उल्लेखित व्यहोरा ठिक साँचो छ भुट्ठा ठहरे कानुन बमोजिम सहुँला बुझाउला ।

संगठित संस्था भए सो संस्थाको छापः सम्बन्धित

व्यक्ति वा संगठित संस्थाको तर्फबाट

दरखास्त दिनेको नाम, थर:

सही:

पदः:

ठेगाना:

अनुसूची_४
(नियम १५ संग सम्बन्धित)
मार्मा गाउँपालिका जलस्रोत समिति लटिनाथ,दार्चुला

जलस्रोत उपयोगको सर्वेक्षण अनुमती पत्र

अनुमति पत्र संख्या:

मिति:.....

श्री.....

महाशय,

तपाईंलाई जलस्रोतको उपयोगको सर्वेक्षण गर्न पाउने गरी देहायको विवरण खोलि मार्मा गाउँपालिकाको जलस्रोत नियमावली, २०७५ को नियम १५ बमोजिम यो अनुमतिपत्र प्रदान गरिएको छ ।

- (१) व्यक्ति वा संगठित संस्थाको पूरा ठेगाना:
- (२) जलस्रोत सर्वेक्षणको उद्देश्य
- (३) जलस्रोत सर्वेक्षणको क्षेत्र
- (४) सर्वेक्षण गर्ने अवधि
- (५) अनुमति पत्र बहाल रहने अवधि

अनुमतिपत्र दिने अधिकारीको

नाम:

सही:

पद:

अनुसूची_५
(नियम १७ संग सम्बन्धित)
जलस्रोत उपयोग अनुमतित्रको लागि दरखास्त

मिति:

श्री अध्यक्ष ज्यू
मार्मा गाउँपालिका, जलस्रोत समिति
लटिनाथ दार्चुला

जलस्रोत उपयोगको निमित्त अनुमति पाउन जलस्रोत नियमावली, २०७५ को नियम(१७) बमोजिम देहायका विवरणहरु समेत खुलाई यो दरखास्त पेश गरेको छु।

- (१) व्यक्ति वा सांगठनिक नाम र ठेगाना:
  - (२) उद्देश्य
  - (३) उपयोग गर्न खोजेको जलस्रोतको परिमाण र उपयोग गर्ने परियोजन
  - (४) प्रस्तावित जलस्रोतको मुहान रहेको (चार किल्ला)र उपयोग गर्ने ठाउँ
  - (५) जलस्रोतको उपयोगवाट लाभ पुग्ने ठाउँको क्षेत्रफल
  - (६) प्रस्तावित उपभोग वाट हुन सक्ने सम्भावित लाभ
  - (७) प्रस्तावित सेवा वाट लाभान्वित हुन सक्ने उपभोक्ता संख्या
  - (८) जलस्रोत उपयोगका लागि लाग्ने अनुमानित रकम र सोको स्रोत
  - (९) जलस्रोत उपयोग गर्ने तरिका
  - (१०) जलस्रोतको हाल भएको उपयोग र भविष्यमा हुन सक्ने उपयोग
  - (११) अन्य विवरण
- माथि उल्लेखित व्यहोरा ठिक साँचो छ भुट्ठा ठहरे कानुन बमोजिम सहुला वुभाउला ।

संगठित संस्था भए सो को छाप:

संम्बन्धित व्यक्ति वा संगठित संस्थाको

अनुसूची_६
(नियम २० संग सम्बन्धित)
मार्मा गाउँपालिका जलस्रोत समिति लटिनाथ
दाचुला
जलस्रोत उपयोगको अनुमतिपत्र

मिति:

श्री.....
.....

महाशय,

तपाईंलाई जलस्रोतको उपयोग गर्न पाउने गरी देहायको विवरण खोली
मार्मा गाउँपालिकाको जलस्रोत नियमावली, २०७५को नियम (२०) बमोजिम यो
अनुमतिपत्र प्रदान गरिएको छ ।

- (१) व्यक्ति वा संगठनिक संस्थाको नाम र ठेगाना:
- (२) जलस्रोत उपयोगको उद्देश्यः
- (३) जलस्रोतको नाम, किसिम र रहेको स्थान(चारकिल्ला सहित)
- (४) उपयोग गर्न पाउने जलस्रोतको परिणाम
- (५) जलस्रोत उपयोगको क्षेत्रः
- (६) जलस्रोत उपयोग गर्ने तरिका:
- (७) प्रस्तावित परियोजना वाट लाभान्वित हुने उपभोक्ताहरूको संख्या:
- (८) अनुमतिपत्र वहाल रहने अवधि:

अनुमतिपत्र दिने अधिकारीको

नाम थरः
पदः
हस्ताक्षर :
मिति:

अनुसूची_७

(नियम २४ को उपनियम (२) संग सम्बन्धित)
मार्मा गाउँपालिका जलस्रोत समिति लटिनाथ
दाचुला
जलस्रोत उपयोगको अनुमतिपत्र

अनुमतिपत्र सं.

मिति:

श्री.....
.....

महाशय,
तपाईंलाई

.....मा दिनु भएको
दरखास्त वर्मोजिम देहायको विवरणहरु खुलाई जलस्रोत नियमावली, २०७५को
नियम २४ वर्मोजिम यो अनुमतिपत्र प्रदान गरिएको छ।

- (१) जलस्रोत उपयोग गर्ने व्यक्ति वा संगठित संस्थाको पूरा ठेगाना:
- (२) जलस्रोत उपयोग संग सम्बन्धित परियोजनाको नाम र किसिमः
(प्रत्येक उपयोग संग सम्बन्धित)
- (३) जलस्रोतको नाम र रहेको स्थान
- (४) जलस्रोत उपयोग भएको स्थान
- (५) जलस्रोत उपयोग भएको परिणाम

प्रदेश.....जिल्ला.....वा

गाउँपालिका.....
(६) उपभोक्ता संख्या र त्यसको किसिम
(७) सेवा उपलब्ध गराउन शुरु गरेको मिति:
(८) अनुमतिपत्र बहाल रहने अवधि
(९) अन्य शर्तहरु

अनुमतिपत्र

दिने अधिकारीको

नाम:
सही:
पद:

अनुसूची_८

(नियम १३ को उपनियम (२), नियम २५ र २६ को उपदफा (२) संग सम्बन्धित)

अनुमतिपत्र दस्तुर

जलस्रोत उपयोगको किसिमः दस्तुरः

- (क) खानेपानी र घरेलु उपयोग रु.५००
- (ख) सिचाई रु.१०००
- (ग) पशुपालन तथा मत्सयपालन जस्ता कृषि जन्य उपयोग रु.५००
- (घ) घरेलु उपयोग, औद्योगिक व्यवशाय तथा खानीजन्य उपयोग रु.१०००
- (ड) जलयातायात रु.१५००
- (च) आमोद, प्रमोद जन्य उपयोग रु.१५००
- (छ) अन्य उपयोग रु.५००

अनुसूची-९

(नियम २५(२) संग सम्बन्धित)

जलस्रोत उपयोग वापत वुझाउनुपर्ने वार्षिक शुल्क

१. सिचाईको हकमा:

- (क) दुई हजार हेक्टर सम्मको जमिन सिचाई गर्न प्रतिहेक्टर रु.१०० का दरले
अधिकतम रु.१०००
- (ख) दुईहजार देखि पाँचहजार हेक्टर सम्मको जमिन सिचाई गर्न रु.२०००
- (ग) पाँचहजार देखि दशहजार हेक्टर सम्मको जमिन सिंचाई गर्न रु.५०००
- (घ) दशहजार देखि पन्थ हजार हेक्टर सम्मको जमिन सिंचाई गर्न रु.१०,०००
- (ड) पन्थ हजार देखि विस हजार सम्मको जमिन सिचाई गर्न रु.१५०००
- (च) विसहजार देखि पच्चिस हजार हेक्टर सम्मको जमिन सिचाई गर्न रु.२००००
- (छ) पच्चिस हजार हेक्टर भन्दा माथिको जमिन सिचाई गर्न रु.२५०००

२. खानेपानीको हकमा:

- (क) दुई हजार सम्मको जनसंख्या लाई खानेपानी व्यवस्था गर्न रु.५००
- (ख) दुई हजार देखि पाँच हजार सम्मको जनसंख्यालाई खानेपानी व्यवस्था गर्न रु.२०००
- (ग) पाँच हजार देखि दशहजार सम्मको जनसंख्या लाई खानेपानी व्यवस्था गर्न रु.५०००
- (घ) दश हजार देखि पन्थ हजार सम्मको जनसंख्यालाई खानेपानी व्यवस्था गर्न रु.१००००
- (ड) पन्थ हजार देखि विस हजार सम्मको जनसंख्यालाई खानेपानी व्यवस्था गर्न रु.१५०००
- (च) विस हजार देखि पच्चिस हजार सम्मको जनसंख्यालाई खानेपानी व्यवस्था गर्न रु.२००००
- (छ) पच्चिस हजार भन्दा माथिको जनसंख्यालाई खानेपानी व्यवस्था गर्न रु.२५०००

३. कृषि जन्य उपभोगका लागि रु.२००० देखि २०००० सम्म पानी प्रयोगको परिमाणको आधारमा ।

४. घरेलु उद्योगको लागि रु.२००० देखि २०हजार सम्म पानी प्रयोगको परिमाणको आधारमा ।

५. औद्योगिक व्यवसाय तथा खानीजन्य उपयोगको लागि रु.५००० देखि ५०००० सम्म पानी प्रयोगको परिमाणको आधारमा ।

६. आमोद, प्रमोद जन्य प्रयोगका लागि रु.१००० देखि १०००० सम्म पानी प्रयोगको परिमाणको आधारमा ।

७. अन्य प्रयोगका लागि रु.५००० देखि १०००० सम्म वार्षिक कारोबारका आधारमा ।

अनुसूची_१०
(नियम ४५ संग सम्बन्धित)
जग्गा उपयोग वा प्राप्तीका लागि दरखास्त

मिति:

श्री अध्यक्ष ज्यू

जलस्रोत समिति, मार्मा गाउँपालिका

लटिनाथ, दार्चुला

महोदय,

जलस्रोतको उपयोगको सिलसिलामा निर्माण कार्य शुरुगर्नको लागि तपशिलमा उल्लेखित घर जग्गा उपयोग गर्नुपर्ने वा प्राप्त गर्नुपर्ने भएकोले नियमानुसार उपयोग गर्न पाउने गरि वा प्राप्त गराई पाउन यो दरखास्त पेश गरेको छु।

तपशिल:

१. आवश्यक जग्गाको चारकिल्ला खुल्ने विवरण

२. जग्गाको स्वामित्व खुल्ने प्रमाण कागजात तथा सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस

३. जग्गाको उपयोग प्रयोजन खुल्ने कागजात

संगठित संस्था भए सो संस्थाको छापः

सम्बन्धित व्यक्ति वा संगठित संस्थाको

तर्फवाट दरखास्त दिनेको

नाम थर

पद

हस्ताक्षर

ठेगाना

आजाले

राम कुमार राना

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत